

For by a זב he calls it a מרכב, etc.

שהרי בזב קראו מרכב וכולי -

OVERVIEW

Concerning the מרכב¹ of a זב, the תורה writes²; וכל המרכב אשר ירכב עליו הזב יטמא וכל. הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב. והנושא אותם יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב. It is evident from the פסוק that only when carrying a זב do (all) the clothes (of the carrier) also become טמא (even if the clothes did not come in contact with the מרכב). However if one (merely) touches the מרכב הזב his clothes do not become טמא (only the person who touches becomes טמא).

Concerning the הזב the תורה writes⁴; ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו ורחץ. ומשכבו ומושב³ הזב; במים וטמא עד הערב (also) become טמא.

Concerning a זבה the תורה writes⁵; ואם על המשכב הוא או על הכלי אשר היא יושבת עליו. ורוכבת⁶ מרכב (as opposed to a זב where מרכב is mentioned). The גמרא explains that the term מרכב (which implies רגלים) is not appropriate for a woman, therefore the תורה only uses the term יושבת not רוכבת.

מרכב ומושב אין דינו שוה -

The laws concerning מרכב ומושב are not the same -

דנוגע במרכב אין טעון כבוס בגדים כדמוכח בתורת כהנים⁶ ובריש מסכת כלים⁷ -

For one who touches the מרכב is not required to wash his clothes (because they do not become טמא) as opposed to touching the מושב (וזבה) which requires כבוס. מסכת כלים and in the beginning of תורת כהנים, as is evident in בגדים.

asks: תוספות

והשתא קשה לרבינו יצחק היכי קאמר דבאשה קרוי מושב -

And now (that we have established that there is a difference להלכה between מרכב and מושב) the ר"י has a difficulty; how can the גמרא state 'that by an אשה it is called מושב' (in order to prove that one should speak נקיה)?

¹ The מרכב refers to something used for riding such as a saddle, etc. (See however וכל ד"ה וכל (רש"י מצורע טו, ט ד"ה וכל).

² ויקרא (מצורע) טו, ט וי.

³ משכבו ומושב refer to something on which one lies or sits (but is not used for riding).

⁴ שם טו, ד וי.

⁵ שם טו, כג.

⁶ מצורע פרשת זבים פרק ד הלכות ב וי.

⁷ פ"א מ"ג.

אם רצונו לומר אפילו אוכף שיש לו דין מרכב אף באשה –

If the intent of the גמרא is to say that even a saddle which also has the דין of a מרכב by a woman (that it is not במגע במגע), nevertheless –

שינה הכתוב לקרותו מושב לדבר דרך כבוד –

The פסוק changed the term מרכב to call it instead מושב in order to speak respectfully (even though their laws are different); this cannot be!

דהא לקמן משני משום ביערותא דגמלא אורחא הוא –

For later the גמרא answers the reason it says concerning ונערותיה that רבקה ונערותיה on account of the fear of falling off the camels it is the custom (even) of women to be –

אלמא לשנות הדבר ממה שהוא אין לכתוב דרך כבוד –

It is evident from this answer that we do not write כבוד if this will change the reality (if indeed under certain circumstances women are רוכב, then the תורה uses the word מטמא (which is מושב). Here too since מרכב and מושב have different דינים, how can the תורה write מושב (which is מטמא)?⁸ when in reality it is referring to מרכב (which is not במגע במגע)

answers: תוספות

ונראה לרבינו יצחק דהכי פירושו ובאשה קראו מושב מרבויה דקרא דמושב –

והרי בזב קראו מרכב ובאשה ר"י explains that this is the interpretation of מושב (it does not mean that the תורה referred to מרכב as מושב, but rather) that we derive מרכב for a אשה through a ריבוי that is mentioned in the פסוק – דהכי איתא בתורת כהנים⁹ אשר היא יושבת עליו זה מושב כלי זה מרכב¹⁰ –

For thus it is stated in תורת כהנים; when the פסוק states אשר היא יושבת עליו this refers to מושב and when the פסוק states כלי, this refers to מרכב. In this manner –

לימדנו הכתוב לספר בלשון נקיה שלא כתבו בהדיא כמו בזב:

The פסוק taught us to speak נקיה בלשון, for the תורה did not write מרכב explicitly as it did by זב; but rather the תורה (merely) alluded to it with the word כלי. The question is answered; the גמרא does not mean that יושבת which is written by an אשה refers to מרכב, but rather that in the פסוק of יושבת the תורה alluded to האשה by inserting the word כלי.

SUMMARY

The meaning of מושב קראו ובאשה is that we derive האשה from the word כלי which is mentioned in the פסוק of מושב.

⁸ The rule of נקיה בלשון אדם יספר is not a license to state the facts incorrectly (as evidence from ותרבנה על – why then would the תורה write מושב when it meant מרכב?!

⁹ שם פרשתא ד' הלכה טו.

¹⁰ See 'Overview'.

THINKING IT OVER

Why is it that by רבקה the פסוק states ותרַכְּבֶנָּה, and by זֶבֶה the תורה chose not to write מֵרַכְּבָה?!